

Contact

Provinciehuis

Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl/contact

Datum

Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk

PZH-2024-864301391
DOS-2014-0006861

Uw kenmerk

Bijlagen

-

Randstedelijke Rekenkamer

Teleportboulevard 110
1043 EJ Amsterdam

Onderwerp

Bestuurlijk wederhoor onderzoek Randstedelijke Rekenkamer windpark Spui

Geachte

Hartelijk dank voor de resultaten van uw onderzoek naar de rol van de provincie bij het participatieproces bij windpark Spui. Graag maken we gebruik van de gelegenheid om te reageren op het conceptrapport.

Algemeen

Allereerst willen we u bedanken voor het uitgebreide feitenrelaas dat de onderzoekers hebben beschreven in de Nota van Bevindingen. Dit geeft een goed overzicht van de geschiedenis van het windpark en doet recht aan de inspanningen van alle betrokken partijen.

Het is goed om te zien dat u de inspanningen van de provincie positief beoordeeld, zoals de inzet van onafhankelijke procesbegeleider in het gesprek tussen omwonenden en initiatiefnemer. Wel willen wij opmerken dat bij een aantal conclusies en bevindingen naar onze mening de keuzes die de provincie in het verleden heeft gemaakt langs een hedendaagse meetlat zijn gelegd. Ze zijn niet beoordeeld in de context van het moment, zoals bijvoorbeeld ten tijde van het betrekken van omwonenden bij de locatiekeuze of bij de afweging wel of geen strengere geluidsnormen op te leggen. Daarnaast beperken uw aanbevelingen zich tot participatie bij hernieuwbare energieprojecten, terwijl de vraag van de Statencommissie breder was en ons participatiebeleid een bredere insteek heeft.

Conclusie 1 Windpark Spui

Optimalisatie van de energieopbrengst was inderdaad belangrijk voor de provincie, maar ondanks dat is de provincie meegegaan in de wens van de omwonenden om van zes naar vijf turbines te gaan. Dit feit ontbreekt in uw rapport en plaatst de constatering dat de provincie akkoord ging met de opstelling van de initiatiefnemer van vijf windturbines in een ander daglicht.

Ten aanzien van de geluidsnormering merken we op dat de afweging van de provincie om niet van de normering af te wijken o.a. gebaseerd was op de inschatting dat wanneer de provincie strengere eisen zou stellen deze niet juridisch houdbaar zouden zijn indien de initiatiefnemer hiertegen bezwaar zou maken. We verwachtten dat de initiatiefnemer bij de rechter gelijk zou krijgen.

Conclusie 2 Positionering Omgeving

De provincie heeft altijd duidelijk gecommuniceerd dat de locatie voor windpark Spui een gegeven was. Op het moment van de locatiekeuze voor windpark Spui was de wens om omwonenden al bij de locatiekeuze te betrekken, nog niet zo sterk ontwikkeld en onderbouwd met onderzoek. Dat verklaart wat ons betreft waarom dit onderdeel van het participatietraject zo is gelopen.

De provincie heeft de omwonenden betrokken bij de onderzoeken en de besluitvorming vanaf het moment dat het besluit bij de provincie kwam en het besluit tot het opstellen van een inpassingsplan was genomen. Hiervoor heeft de provincie een onafhankelijke procesbegeleider ingehuurd. De wens voor nadere (meer technische) ondersteuning hebben de omwonenden in eerste instantie bij gemeenten neergelegd. Toen omwonenden het verzoek bij de provincie deden, is daarop meteen gehandeld door de Nederlandse Vereniging van Omwonenden van Windturbines (NLVOW) in te huren ten bate van de omwonenden.

Ten aanzien van uw opmerking over de verhoudingen tussen de betrokkenpartijen willen we aanvullen dat we het participatieproces benut hebben als instrument om alle belangen in beeld te brengen en hierover in gesprek te blijven ondanks de soms gespannen verhoudingen.

Conclusie 3 Regie op het participatieproces

Het opstellen en uitwerken van een participatieplan is vooral een verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer. Zo was destijds ons beleid ook geformuleerd. Het participatieplan is onderdeel van de anterieure overeenkomst tussen initiatiefnemer en provincie, zodat de provincie kan toezien op de naleving van de afspraken. De uitspraak van de Raad van State duurde langer dan verwacht en in die tijd zijn de gesprekken tussen omwonenden, gemeenten en initiatiefnemer opgeschort. Zoals aangegeven in de interviews hadden we terugkijkend eerder bij de initiatiefnemer moeten aandringen op het hervatten van de gesprekken over de uitwerking en uitvoering van het participatieplan.

We willen in dit verband opmerken dat onze inspanningen toen verder gingen dan ons beleid. De provincie is na het besluit van Provinciale Staten betrokken gebleven om samen met de gemeenten Korendijk en Nissewaard de onderdelen van het participatieplan uit te werken. Nadat het inpassingsplan onherroepelijk was en overgegaan werd tot de aanleg van het windpark is de provincie ook betrokken geweest bij de participatie en communicatie in deze fase van het project. Toen het windpark eenmaal draaide hebben we ons vanuit onze rol ook ingezet bij de realisatie van de inrichtingsplannen voor groen en recreatie. Daarnaast zijn we de omgevingsdialoog gestart, omdat de exploitant van het windpark, nadat we hier de exploitant herhaaldelijk op hebben aangesproken, dit niet oppakte.

Conclusie 4 Omgevingsdialoog

Bij conclusie 1 hebben we toegelicht welke afweging we hebben gemaakt bij de vergunningverlening ten aanzien van de geluidsnormering. Terecht constateert u dat de provincie na vergunningverlening beperkte mogelijkheden heeft om de geluidsoverlast te verminderen, als de exploitatie van het windpark binnen de geluidsnormen plaatsvindt.

Conclusie 5 Huidig participatiebeleid

van de Module Energietransitie in 2022 is juridisch aangegeven dat inspanningsverplichting ten aanzien van participatie niet via verordening kan worden afgedwongen. Ook de Omgevingswet (artikel 16.55) en Omgevingsregeling (artikel 7.4) geven de provincie niet de bevoegdheid om juridisch regels op te stellen voor de procesparticipatie bij de omgevingsvergunning en geen juridische grondslag lijkt te hebben aanvullende eisen te stellen. Naar onze mening is de Omgevingsverordening niet het juiste instrument.

Aanbevelingen

In uw rapport doet u een aantal aanbevelingen. We herkennen deze en veel van de aanbevelingen (1, 2, 3, en 4) zijn al mogelijk in ons bestaande beleid en komen terug in de herijking van het participatiebeleid. Op dit moment zijn wij bezig met het herijken van het participatiebeleid. De verwachting is dat dit nieuwe participatiebeleid wordt vastgesteld in juni 2026 en meeloopt in het Omgevingsbeleid. In het nieuwe participatiebeleid zal nader aandacht worden gegeven aan participatie bij de omgevingsvergunning en sturing hierop. In het nieuwe participatiebeleid bieden we, in samenwerking met de Omgevingsdiensten, een handreiking aan initiatiefnemers met informatie over hoe de participatie kwalitatief vormgegeven kan worden.

Parallel aan de ontwikkeling van het nieuwe participatiebeleid wordt volgens planning eind deze maand (27 november 2024) de participatieverordening besproken in de commissie Bestuur Maatschappij en Middelen die de bestaande inspraakverordening en de verordening recht van initiatief beleidsneutraal zal samenvoegen. Het hebben van een participatieverordening is een verplichting die voortvloeit uit de wet Versterking participatie op decentraal niveau die vanaf 1 januari 2025 ingaat. Hoewel uw rapport deze verplichte participatieverordening niet noemt gaan wij er van uit dat uw aanbevelingen tot aanpassingen in de Omgevingsverordening ook opgenomen kunnen worden in de Participatieverordening.

Een bijzondere uitzondering is de BOPA met provinciaal belang. Hierbij heeft de provincie advies- en instemmingsbevoegdheid waardoor de provincie mogelijk een actievere rol kan innemen bij dit instrument. Momenteel wordt onderzocht hoe deze rol ingevuld kan worden.

Wat betreft uw aanbeveling ten aanzien van financiële participatie merken we op dat de provincie bij ieder (grootschalige) zon- en windproject kiest voor minimaal 50% lokaal eigendom en streeft naar 100% lokaal eigendom. Lokaal eigendom gaat verder dan financiële participatie, maar biedt omwonenden naast opbrengsten ook zeggenschap en daarmee regie over hun leefomgeving. Meer inzet op lokaal eigendom is een voorstel in de herziening van het Omgevingsbeleid 2024 dat naar verwachting in december door Provinciale Staten wordt vastgesteld.

De locatiekeuze is - wanneer mogelijk - een onderdeel van het participatieproces. We stimuleren gemeenten in het kader van de Routekaart RES ook om hun inwoners al in een vroegtijdig stadium mee te nemen in de locatiekeuze voor nieuwe windparken. Ondersteuning van de inwoners daarbij is mogelijk, maar wordt niet altijd actief aangeboden.

Ten aanzien van aanbeveling 5 en 6 merken we op dat de Omgevingswet de provincie meer mogelijkheden biedt om maatwerk in de vergunning voor een windpark toe te passen. Deze mogelijkheid was beperkter ten tijden van windpark Spui. Een eerste verkenning van de voor- en nadelen van o.a. een maximale geluidsnorm voor absoluut geluid op de gevel is uitgevoerd in het kader van de [Handreiking lokale normering windparken regio Rotterdam](#). Uw aanbeveling over 'wendbaar normeren' (7) zullen wij inbrengen bij het IPO.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

voorzitter,

mr. A.W. Kolff

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer (DOS-2014-0006861) te vermelden.
Meer informatie www.zuid-holland.nl/contact